

У најновијој филмској авантури „Није време за умирање” Џејмс Бонд нема времена за Кину, али је зато у реалном свету и те како има шеф америчке обавештајне службе Вилијам Бернс. Шармантни обрачуни агента 007 с највећим зликовцима који би да завладају светом у последњим филмовима не прате нови „хладноратовски” распоред фигура на геополитичкој мапи света. Вероватно да не би умањили зараду на благајнама кинеских биоскопа.

И док су Шангај и Макао тек успутне кулисе у једном од претходних филмова о Бонду – „Скајфол”, одлука директора ЦИА да оформи посебан центар у Ленглију за праћење кинеских активности дигла је узбуну у Пекингу. Гласило Кинеске ослободилачке армије „ПЛА дејли” позвало је грађане на „народни рат” против америчких шпијунских активности усмерених против друге економије света.

Кинески медији под државном контролом почели су да емитују видео-клипове у којима се грађани упозоравају да је ЦИА почела с активним регрутовањем сарадника који говоре мандаринским, кантонским, хака и шангајском верзијом (дијалектом) кинеског језика.

„Америчка обавештајна служба, која тако отворено регрутује специјалне агенте, мора да

користи још злокобније методе. Али ниједна лукава лисица не може победити доброг ловца. Како бисмо сачували националну безбедност, потребно је само да верујемо људима и да се ослањамо на њих”, преноси „Саут Чајна морнинг пост” наводе из текста војног дневног листа.

Војни стратежи у Пекингу зато поручују да је „народни рат” неопходан како би се нација заштитила од обавештајних претњи и онемогућило шпијунима да се сакрију. Поводом одлуке најпознатије америчке обавештајне службе да оформи посебан мисијски центар за Кину реаговало је и Министарство спољних послова у Пекингу. „Ово је типичан симптом менталитета хладног рата”, поручио је портпарол Џао Лиђен.

Челници америчких обавештајних служби и конгресмени већ дуже време изражавају забринутост због „растуће претње Кине”, чија економија упркос пандемији ковида 19 расте, што омогућава Пекингу да шири утицај у целом свету. У ситуацији кад су кинески хакери све активнији у сајбер нападима на САД, а тензије у Јужном кинеском мору не искључују и потенцијални војни конфликт, одлука америчке обавештајне агенције не изненађује. Стварање новог центра ЦИА за прикупљање обавештајних података о Кини и супротстављање њеној шпијунажи знак је да се САД спремају за свеобухватну и вишегодишњу борбу с Пекингом.

Како пише „Вашингтон пост”, Вилијам Бернс је почетком октобра својим сарадницима нови мисијски центар описао као покушај „даљег јачања колективног рада на најважнијој геополитичкој претњи с којом се САД суочавају у 21. веку – све контрадикторнија кинеска влада”.

Говорећи о напорима који ће обухватити сваки део агенције, челник ЦИА је ове активности упоредио с хладноратовском борбом против Совјетског Савеза. Али, Бернс је појаснио да је Кина страшнији и компликованији ривал од некадашњег СССР-а с обзиром на величину њене економије, која је потпуно испреплетена са САД.

План Ленглија је сличан оном у време борбе против Совјета. ЦИА ће у земљама широм света распоредити већи број агената, лингвиста, техничара и специјалиста, с једним задатком – да прикупљају обавештајне податке и супротставе се интересима Кине. У ту сврху агенција ће регрутовати, али и обучити више људе који говоре мандаринским, а Вилијам Бернс ће се састајати са шефом центра за Кину, али и другим руководиоцима, како би се развила кохезиона стратегија у надмудривању с Пекингом.

Шпијунско надигравање међу великим силама се одиграва у деликатној ситуацији у којој један број америчких агената испољава симптоме „хаванског синдрома”, али и буквално физички нестаје. У строго поверљивом документу који је прошле недеље обелоданио „Њујорк тајмс”, констатује се да је америчка контраобавештајна служба потценила своје ривале. Велики број страних обавештајаца ЦИА је убијен, заробљен или се окренуо супарничким агенцијама, наводи се у нетипичном документу послатом сваком бироу широм света.

Иако се због недаћа које сналазе америчке шпијуне прст још јавно не упире у Пекинг, Џон О. Бренан, који је у време Обамине администрације надгледао опсежну реорганизацију ЦИА, каже да, ако постоји земља која заслужује свој посебан мисијски центар, онда је то Кина. По његовом мишљењу, реч је о држави „која има глобалне амбиције и представља највећи изазов америчким интересима и међународном поретку”.

Али ни власт у Пекингу под руководством Си Ђинпинга не спава и последњих година је покренула више кампања с циљем да упозна јавност с обавештајним претњама из иностранства и тако охрабри грађане да активно делују. Још пре шест година уведена је посебна телефонска линија преко које Кинези могу да пријаве ако сумњају на шпијунажу.

Током Дана образовања о националној безбедности 2016. године покренута је широка пропагандна кампања, која је укључивала и плакате у стрип маниру, преко којих су упозоравали младе државне службенице да током излазака са zgodним странцима не падну у руке „потенцијалног Џејмс Бонда”. Локална власт у Пекингу отишла је и корак даље: од 2017. године почела је да нуди награду од пола милиона јуана (78.000 долара) свакоме ко помогне у откривању шпијуна.

Миленко Пешић

(Политика)